ES MITX-POLL

RONDAIA D'EN JORDI DES RECÓ (ANTONI M. ALCOVER)

AIXÒ EREN DUES DONES QUE POSAREN UNA LLOCA PER PART.

NOMÉS LES VA SURAR UN POLL, I LLAVÒ TOTES DUES EL VOLIEN.

ARMEN UNES COMPLETES DE NYIC-I-NYEC QUE NO EREN TOT BERBES, FINS QUE VAREN DIR:

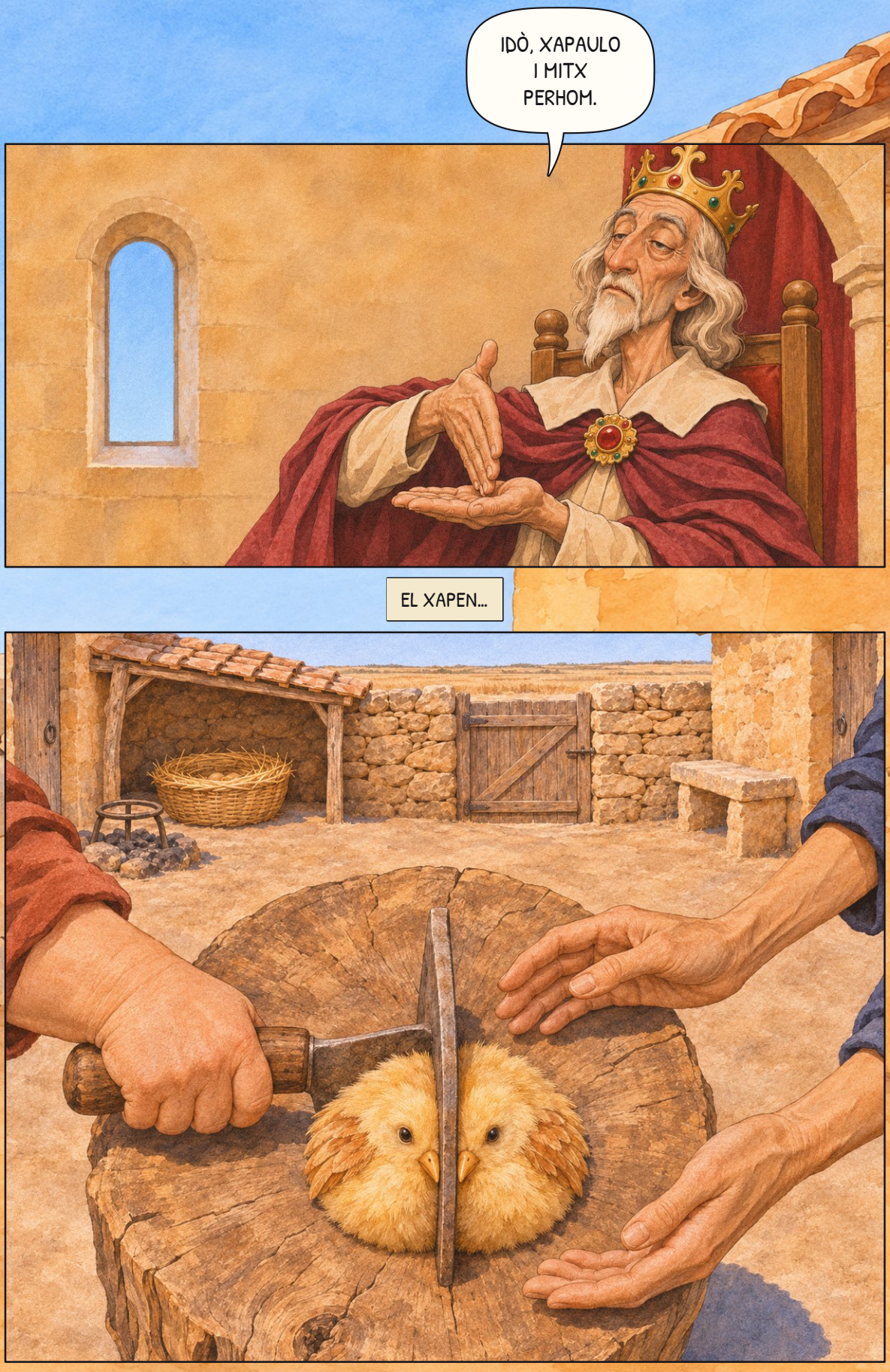
EL REY LES S'ESCOLTA, I DIU:

¿POSÀREU SA LLOCA PER PART? IDÒ MITJA LLOCADA PERHOM.

PERÒ SENYOR REY, ÈS QUE NOMÉS HEM SURAT UN POLL.

IDÒ, XAPAULO I MITX PERHOM.
EL XAPEN...

...I UNA D'ELLES POSA ES SEU MITX DINS SA PELLA, EL FRITX, I BEN FRIT EL S'EMPASSOLA.

S'ALTRA, EN LLOCH DE FERLI TAL ENDEMESA, AN ES SEU MITX, L'AMOLLA A PASTURAR, TOT DIENTLI:

I AQUELL MITX-POLL JA ÈS PARTIT A PASTURAR, I HU DUYA TOT ARREU, NO'N FEIA CAP DE ROVÍS.

UN DIA SE'N VA DEVERS SA PLASSA, TROBA UN DOBLER, I ¡CAP A DURLO A SA MADONA!

PREN AQUELL DOBLER, I LI DIU:

NO RES, TORNEHI, VEYAM SI ME'N TROBES D'ALTRES, PERQUE CREUME, NO CAUEN MALAMENT MAY AQUEIXES ROL·LANETES.

TU QUE NO MES HAS DE CERCAR P'ES BECH, NO'N PASSES FRETURA;

PERÒ LO QUE ES DIU A NOLTROS DONES, QUE TENIM TANTS DE FORATS QUE TAPAR, MOS SON CENT CAVALLS.

BÉ, I SI TANTA FRETURA EN PASSAU ¿VOLEU QUE ME'N VAJA A ALGER,

QUE DIUEN QUE N'HI HA TANTES D'AQUEIXES ROL·LANETES, I PER VENTURA EN VENDRIA CARREGAT?

¡JA HI HAURIES D'ESSER!

NO RES IDÒ, ARA MATEIX M'HI ESPITX. ¡AB-DEU-SIAU!

¡IDÒ, QUE DEU TE GUART DE PERILL!

AMÈN

...I JA ÈS PARTIT DE D'ALLÀ CAP A ALGER.

CAMINA CAMINARÀS, TROBA UNA GUARDA D'ESCARAVATS, I JA LOS HA ESCOMESOS.

ESCARAVATS, ¿CAP A ON TIRAM?

CAP AN ALGER.

IDÒ POSAUVÓS DINS ES MEU GAVATX I VOS HI DURÉ.

S'HI POSEN, I ES MITX ANIMALÓ ¡DE D'ALLÀ! TOT XARPAT.

CAMINA CAMINARÀS, TROBA UN ESCABOTELL D'OLIERS AB SOS ODRES DALT ES COLL, QUE ANAVEN A DUR OLI, I JA ELZE DIU:

¡HOLA, OLIERS! ¿I CAP A ON TIRAM?

CAP AN ALGER.

IDÒ POSAUVÓS DINS ES MEU GAVATX I VOS HI DURÉ.

S'HI POSEN, I ES MITX-ANIMALÓ, ¡DE D'ALLÀ! TOT XARPAT.

CAMINA CAMINARÀS, TROBA UN EIXAM DE BEYES QUE ACABAVA DE SORTIR DE SA CAERA I ENCARA NO S'ERA PENJAT EN-LLOCH, I JA DIU:

¡HOLA, BEYES! ¿I CAP A ON TIRAM?

CAP AN ALGER.

IDÒ POSAUVÓS DINS ES MEU GAVATX I VOS HI DURÉ.

S'HI POSEN, I AQUELL MITX-ANIMALÓ ¡DE D'ALLÀ! TOT XARPAT.

CAMINA CAMINARÀS, TROBA UNA GUARDA DE MUNTANYES QUE HAVIEN PRES ES TROT, I JA LES HA ESCOMESES:

IDÒ POSAUVÓS DINS ES MEU GAVATX I VOS HI DURÉ.

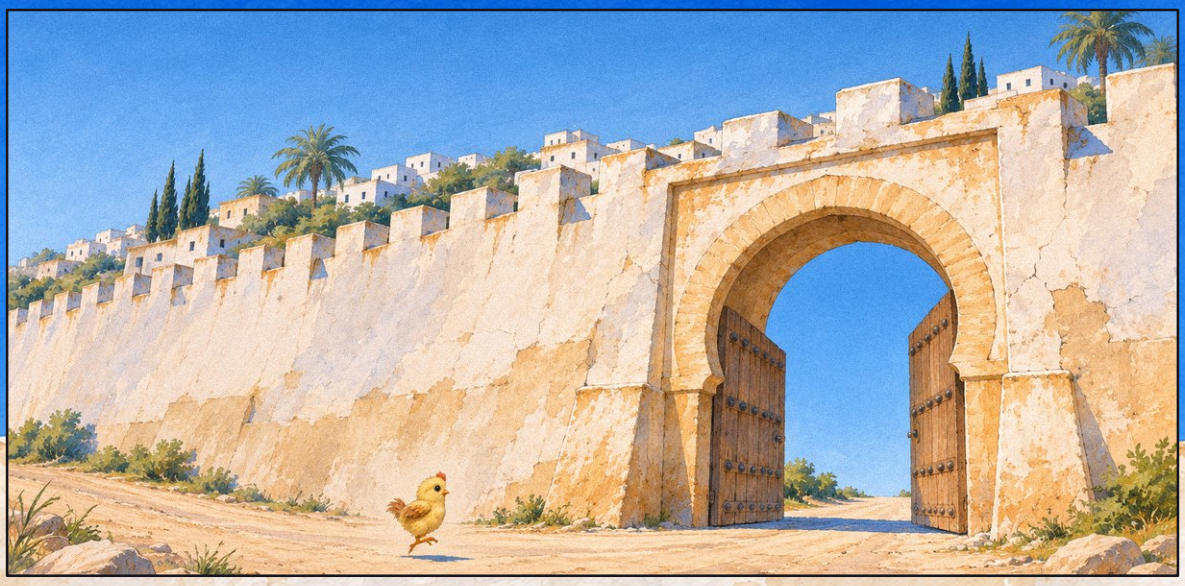
S'HI POSEN...

...I AQUELL MITX-ANIMALÓ ¡DE D'ALLÀ! TOT XARPAT.

CAMINA CAMINARÀS, A LA FI ARRIBA AN ALGER.

I LA GENT COM VEYEN AQUELL MITX ANIMALOT QUE S'ENTREGAVA DAIXO-DAIXO, TRIS-TRAS, TRIS-TRAS, ¡TOTHOM AN ES PORTAL A BADOCAR!

¡RE CENT MIL RACCIONS DE CARRETADES DE SENAYES DE SENAYONS DE GUITZES!

¡QUIN MITX-POLLARRO! ¡SI FOS ELL SENCER!

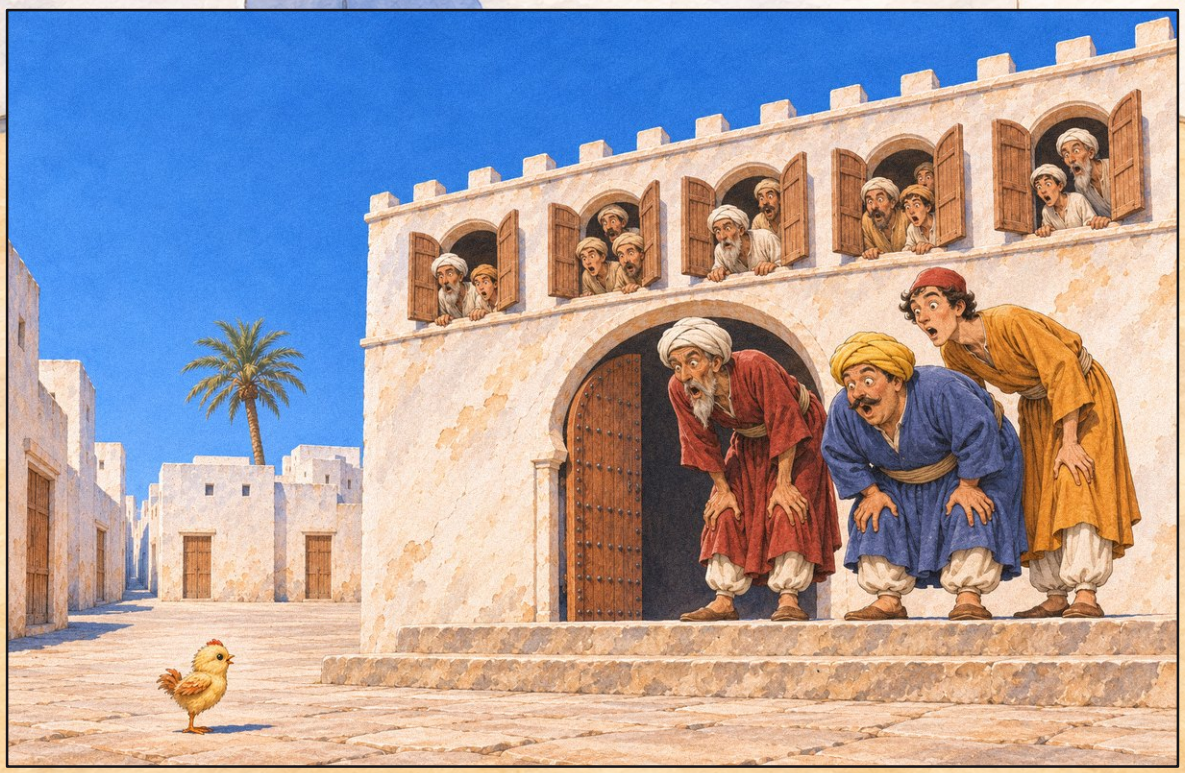
A ON HI HAURÀ MES BALDÒ DE DOBLERS, SERÀ A CA-'L REY. ¡A CA'L REY MANCA GENT!

I JA ÈS PARTIT CAP A CA'L REY.

COM COMENSA A ARRAMBARSHI, SE'N TEMEN ES CRIATS, I JA SURTEN A VEURE QUÈ ÈS.

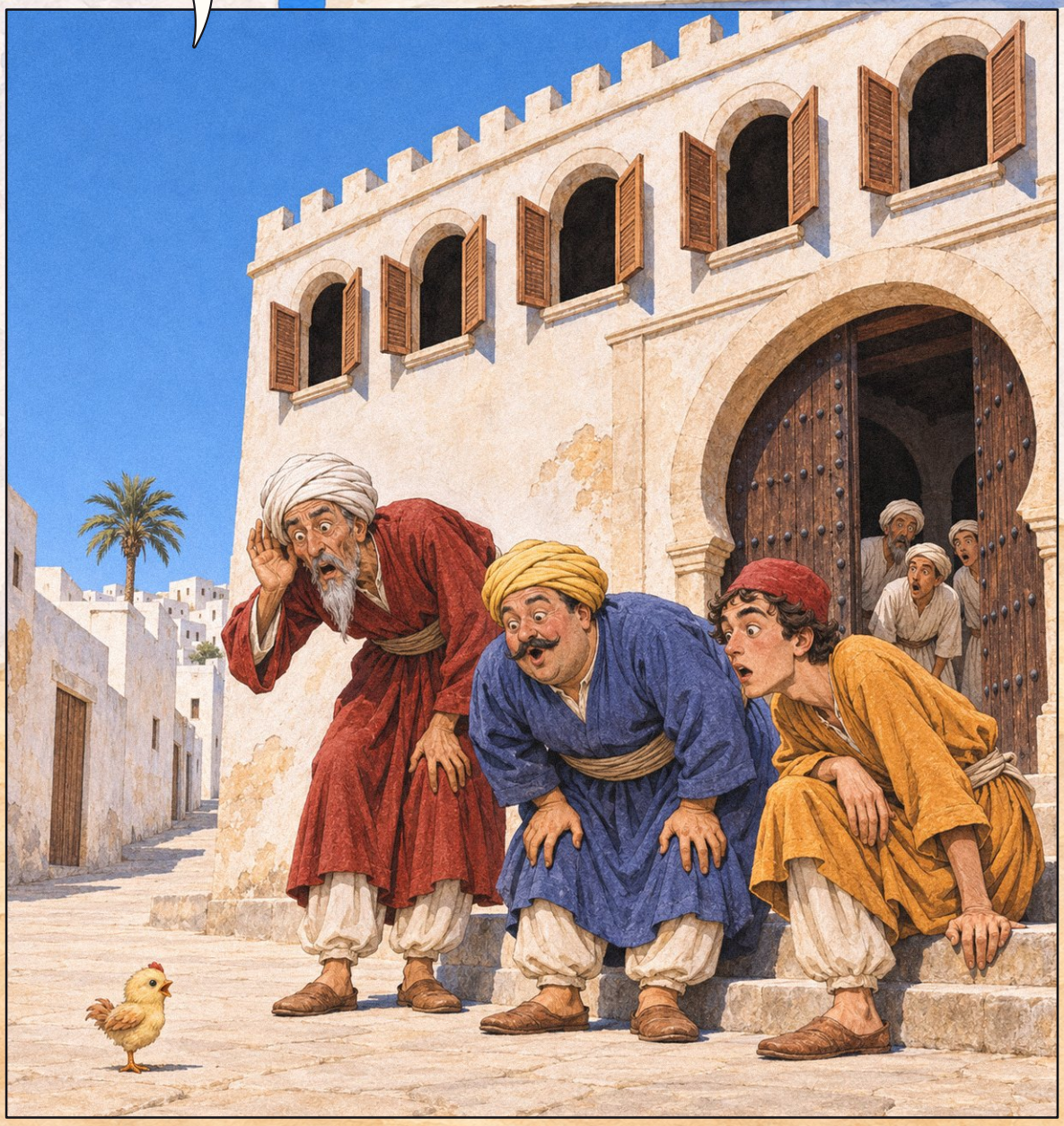
I ALLÀ TOT ES CRIADUM, BADA QUI BADA.

I ES MITX-POLL QUE LOS ENFLOCA AQUESTA:

SI NO VOS DICH PERQUE SOM VINGUT, NO HU SABREU. VENCH A CERCAR DOBLERS, QUE SA MEUA MADONA DIU QUE'N PASSA FRETURA FERM.

I HE PENSAT: EN-LLOCH N'HI HAURÀ TANTS COM A CA'L REY.

¡A VEURE, IDÒ, SI'M MOSTRAU ES CARAMULL AVIAT, I CARREGARÈ, AB QUATRE GRAPADES!

¡QUE JA HAURIA DE TORNAR ESSER A CA-SA MADONA! ¡DUCH MES FRISSERA QUE NO VOLTROS!

COM AQUELLS CRIATS SENTIREN AQUELLES COMANDACIONS, SE'N VAN A CONTARHO AN EL REY, QUE DIGUÉ:

¿SABEU QUE LI HEU DE FER AN AQUEST DESENFREIT?
TIRARLO DINS SES SECRETES, I ALLÀ PODRÀ CARREGAR TANT COM VULGA.

FET I DIT, AQUELLS CRIATS SE'N VAN, M'APLEGUEN ES MITX-POLL I ¡PLAF! EL TIREN DINS SES SECRETES, QUE EREN BEN AFAVORIDES I CASI AL RASET.

I ¿QUÈ FA ES MITX-POLL?

COM SE VEU DINS TAL ENSALGADURA, DIU AL ACTE:

ESCARAVATS, SORTIU DE DINS ES MEU GAVATX, I ADESAU TOT AIXÒ, QUE TAMBÉ PUT MASSA.

SURTEN TOTS AQUELLS ESCARAVATS, I JA SON PARTITS A FER BOLLES; I, TANTES COM EN FEYEN, LES SE'N DUYEN REDOLANT REDOLANT.

SOBRE TOT, DINS UNA EXHALACIÓ TOT AQUELL CONCERT VA HAVER DESAPARESCUT, I JA NO SENTIEN GENS DE PUDOR.

VAN A GOYTARHI ES CRIATS CREGUTS DE QUE ES MITX-POLL JA HI HAURIA FET ES BATEGOT, I EL ME TROBEN BEN XALEST, I SENSE GENS DE LLART NI PUDOR, I ELS ENFLOCA AQUESTA:

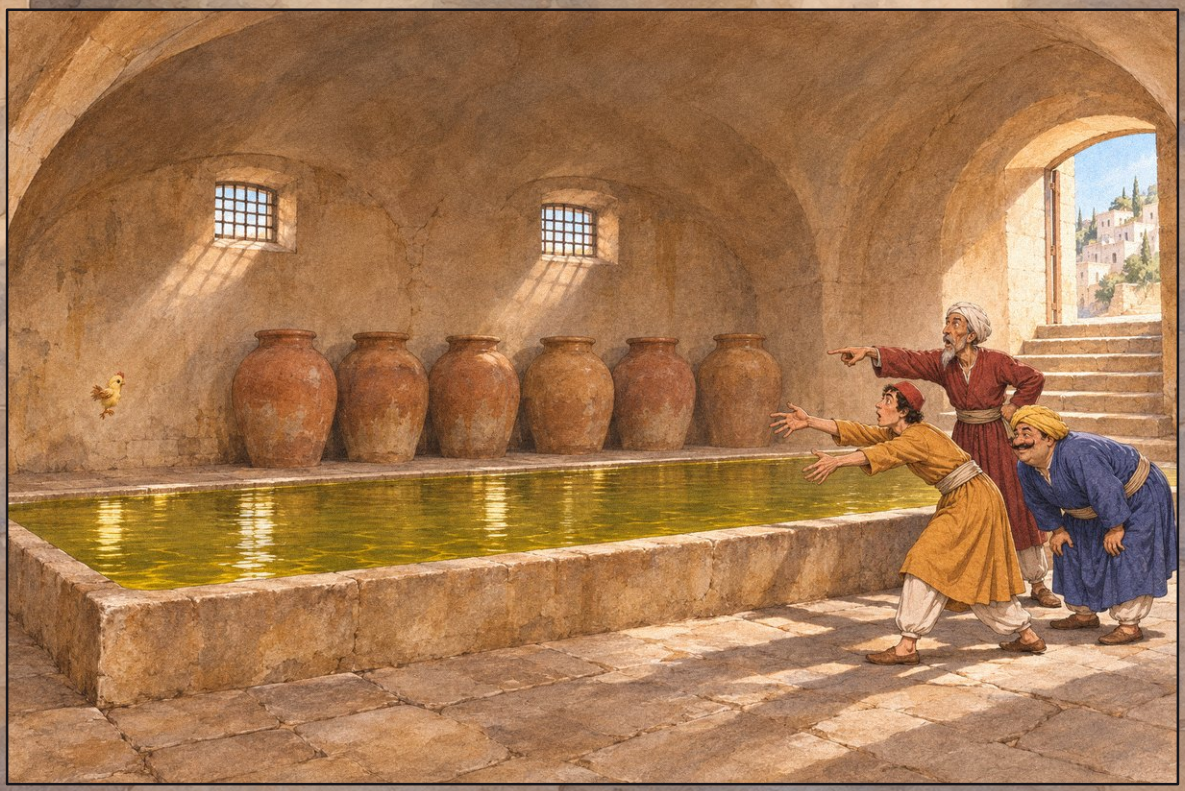

ES CRIATS SE'N VAN A CONTARHO AN EL REY, QUE DIGUÉ:

NO RES, TIRAULO DINS ES SAFRETX DE S'OLI, VEYAM SI S'HI AUFEGARÀ, ES DIMONI!

ES CRIATS SE'N VAN, L'ABRAONEN, I ¡PLAF! DINS ES SAFRETX DE S'OLI.

I ¿QUÈ FA ES MITX-POLL, TOT D'UNA?

¡HALA, OLIERS! ¡VAJA SI SORTIU DES MEU GAVATX, I SI BUYDAU TOT AQUEST SAFRETX, I S'OLI SERÀ VOSTRO!

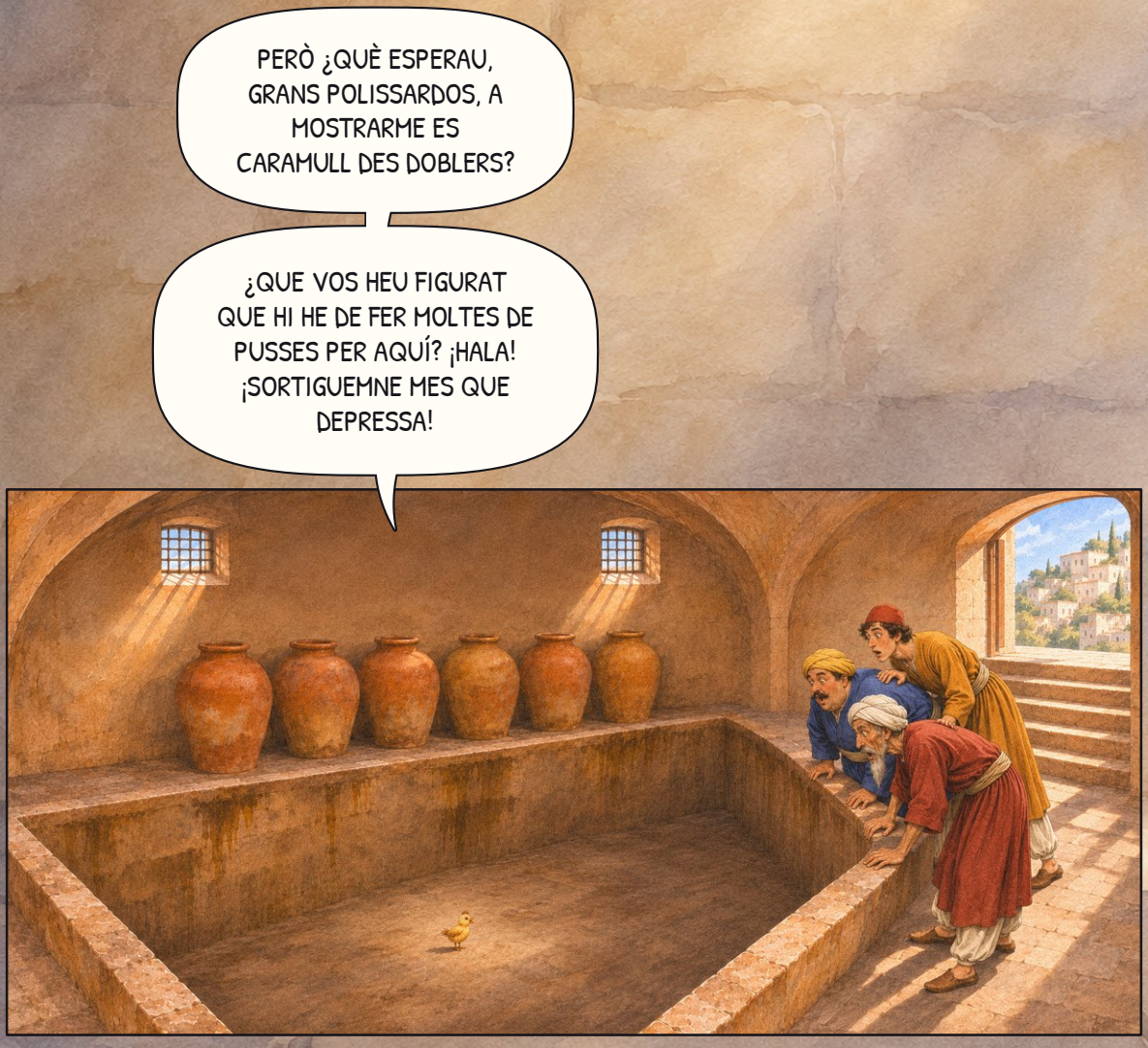
SURTEN AQUELLS OLIERS, I JA SON PARTITS, UMPL QUI UMPL ODRES I MES ODRES, I N'OMPLIREN FINS QUE N'HI HAGUÉ GENS D'OLI...

...I JA LI HAN ESTRET ¡CAMETES ME VALGUEN! AB TOTA AQUELLA ODRERIA PLENA, I NO'N VEREN PUS LA POLS.

ES CRIATS SE'N VAN A GOYTAR SI ES MITX-POLL JA HAVIA FET ES BATEGOT, I EL ME TROBEN A'S MITX DES SAFRETX BEN BUYT, I JA ELS ENFLOCA AQUESTA:

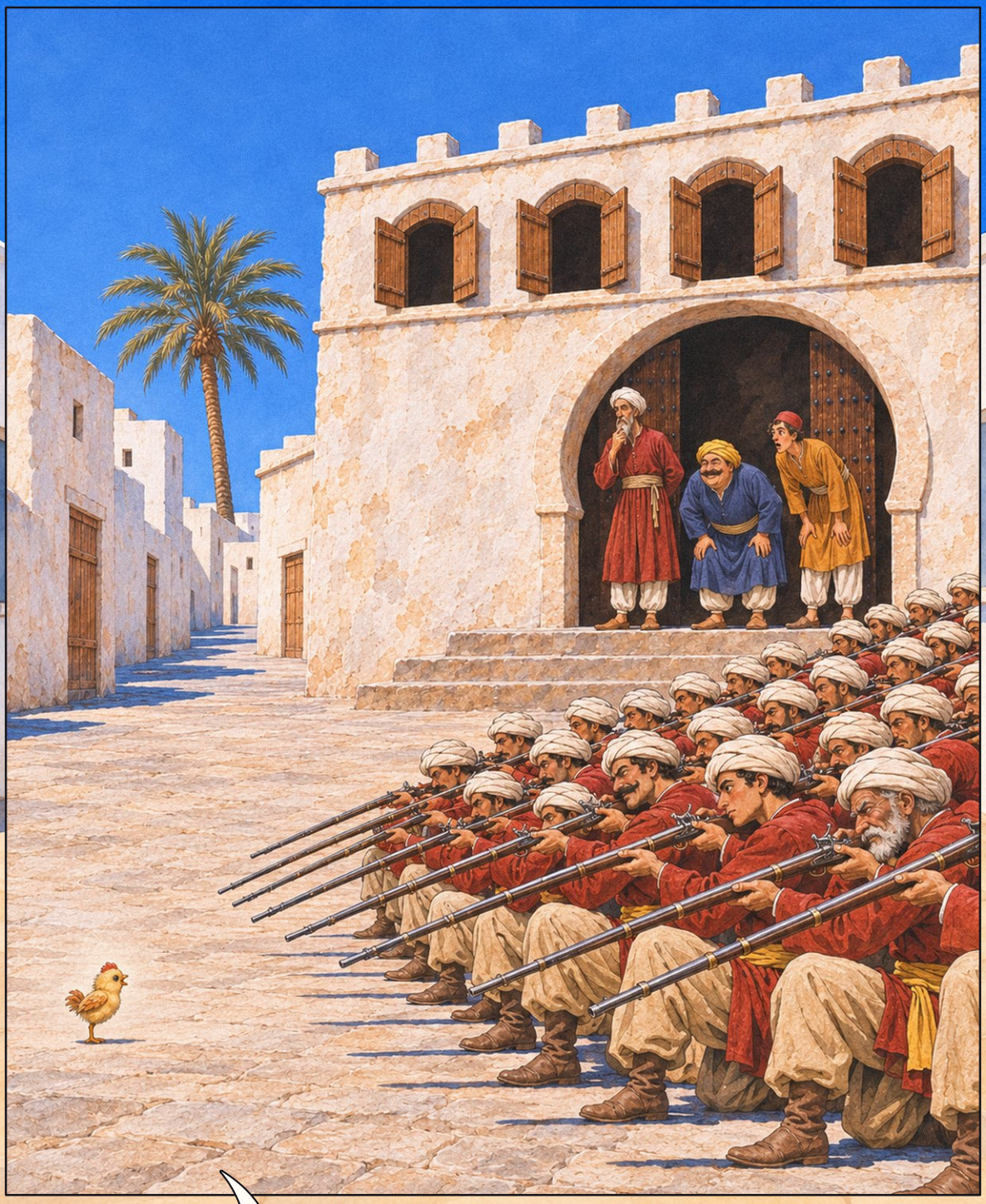

ES CRIATS, DAVANT AQUELLES COMANDACIONS, PIQUEN DE TALONS CAP A CONTARHO AN EL REY, QUE DIGUÉ:

I ¿QUÈ ME'N DIREU?

ELL COM TENGUEREN ES MITX-POLL A'S MITX DE SA PLASSA I QUE'S SOLDATS JA ALSAVEN ES GATET AN ES FUSELLS, AQUELL DIANTRE DE MITX ANIMALÓ DIU TOT RABENT:

HALA, BEYES, SORTIU DES MEU GAVATX, I FEYS UNES QUANTES DE XICOTINES AN AQUEYS SOLDATS, QUE SE'N AGRADEN PROU.

I AQUELLES BEYES SURTEN, TOTES BRUNENTS, I JA M'ENVESTEN AQUELLS SOLDATS, I ¡PICADES I MES PICADES! PER OREYES, NASSOS, FRONTS, GALTES, CLOTELLS, MANS, PER TOT ALLÀ ON VEYEN GENS DE PELL...

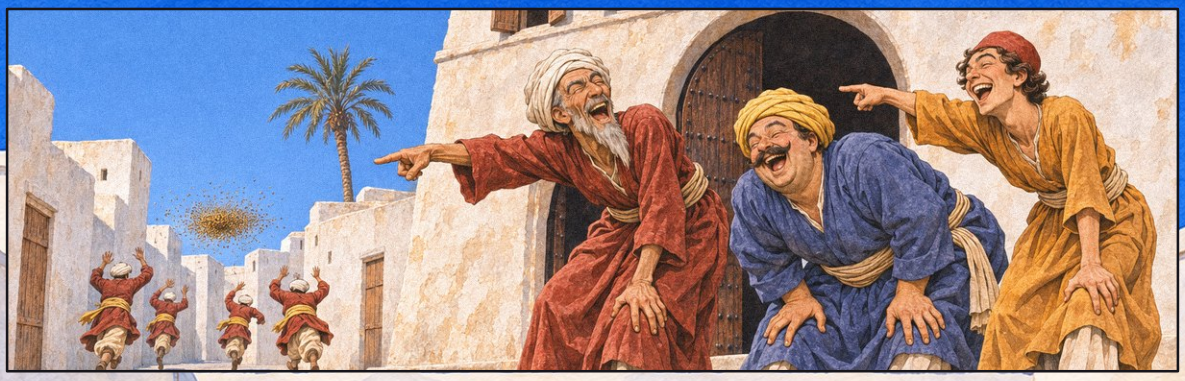
...I AQUELLS SOLDATS ¡TOCHS I GRAPADES, I BRÚFOLS I REMEULOS! FINS QUE'S VEREN PERDUTS DE TOT, I TIREN ES FUSELL AN EL DIMONI, I HU DONEN A SES CAMES, CRIDANT:

¡MAL LLAMP SES BEYES!

¡BONS ESTAVEN ELLS PER FUSELLAR ES MITX-POLL!

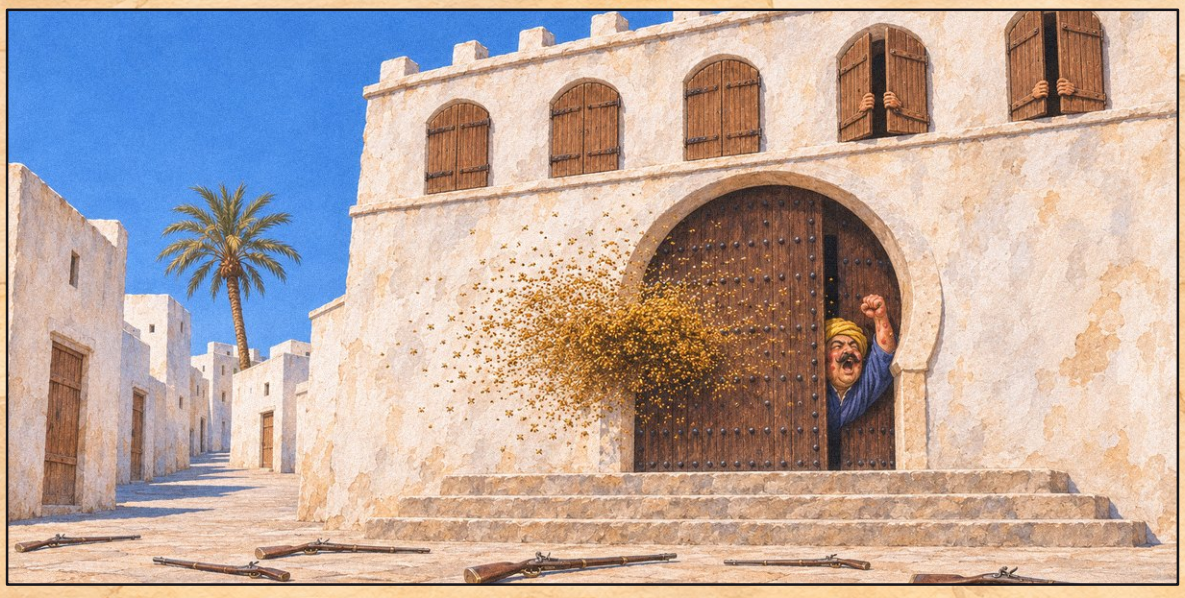
ES CRIATS DEL REY TOT D'UNA REYEN DE VEURE ES SOLDATS MOSQUETJAR TAN ESPÈS I QUE SES BEYES LES DEVERTIEN TAN GRANAT.

PERÒ, ELL AQUELLS DIMONIONS DE BEYES NO QUEDAREN ASSACIADES AB SOS SOLDATS, SINÓ QUE LLAVÒ S'ABORDEN AN ES CRIATS; I ¡ALLÀ LES HAURIEU VISTS AN AQUESTS FER S'AVIONA PER DEFENSARSE'N!

MANOTETJAVEN A LES TOTES, FINS QUE, PER NO ESSERHI DEMÉS, S'AFIQUEN A DINS CA-'L REY, TANQUEN PORTES I FINESTRES, ALSANT UN BOGIOT ESGLAYADOR DE LLAMPS I PESTES CONTRA AQUELLS DIMONIS DE BEYES.

ES CRIATS LE HI CONTEN, I MANA QUE SURTIN TOTES SES TROPES I FUSELLIN ES DIMONI DE MITX-POLL.

SURTEN A L'ACTE SES TROPES, I SE PLANTEN DINS SA PLASSA ENREVOLTANT ES MITX-ANIMALÓ, QUE, COM VEU ES JOCH TAM MAL PARAT, DIU BEN RABENT:

I ¿QUÈ ME'N DIREU?

ELL AQUELLES MUNTANYES SORTIREN, I ¡PLAF! SE TIREN DEMUNT TOTES AQUELLES TROPES I DEMUNT CA-'L REY...

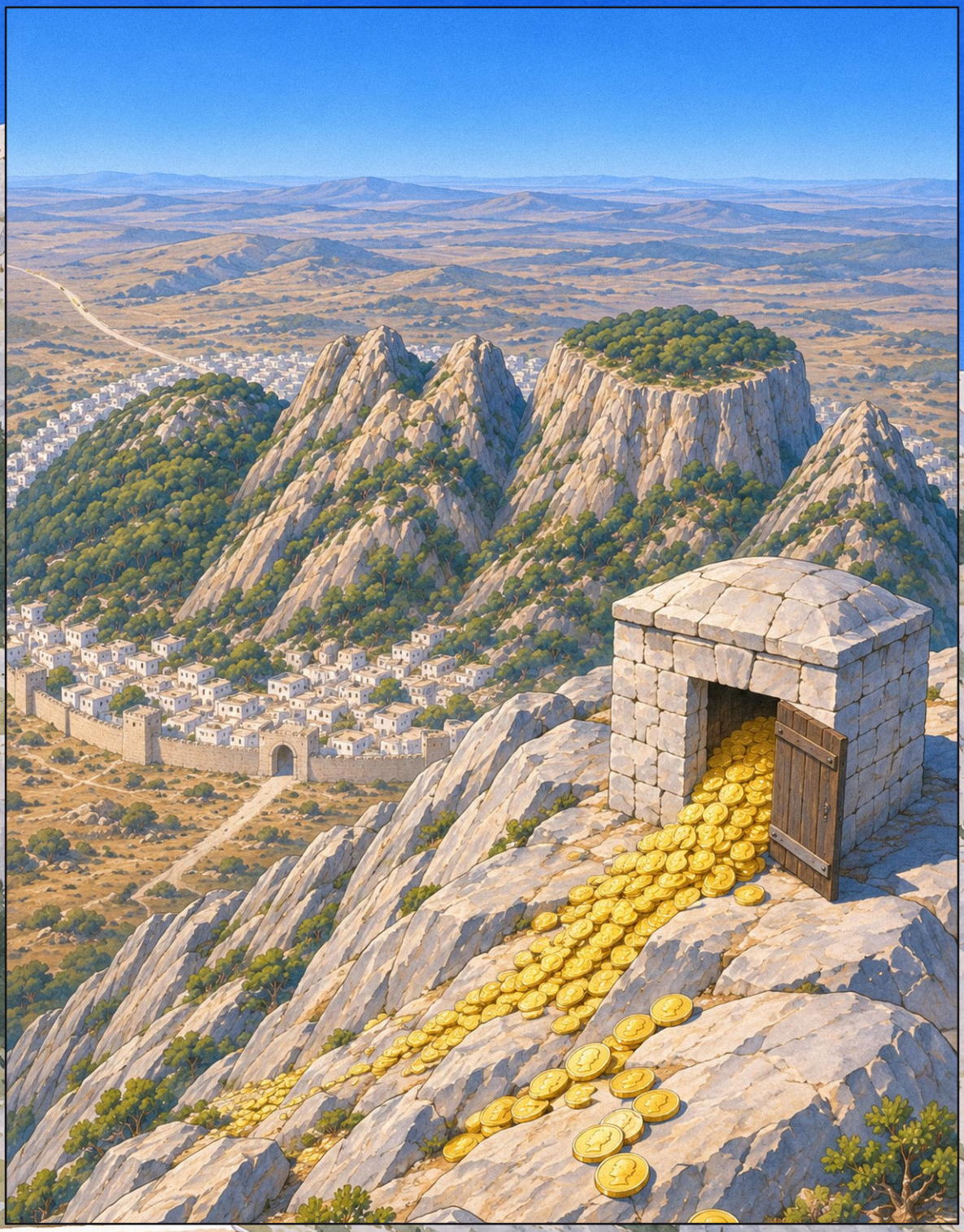
...I EN FEREN UNA COCA; JA NO'N CANTAREN PUS GALLS NI GALLINES.

I DEMUNT AQUELLES MUNTANYES HI HAGUÉ UNA BARRAQUETA TOTA PLENA DE DOBLES DE VINT DE CARASSA, D'AQUELLES TAN GROGUES TAN GROGUES, I ES MITX-POLL SE'N VA DUR TOTES SES QUE VA VOLER...

...I ENCARA EN DEIXÀ UN BON RAIG PER TOTS ES QUI NO HU CREGUEN, I HI VULGUEN ANAR A TOCARHO AB SES MANS.

I JO ME'N VAIG VENIR
AB UN CAPELLET DE VIDRE;
I ETS AL·LOTS, P'ES CAMÍ,
¡MAQUETS I MAQUETS!
NO ME'N DEIXAREN BOSSÍ.

Es Mitx-poll
Rondalles Mallorquines · 25

Contada per Na Margalida Cerdá, Blava, de Manacor. Replegada per Mn. Antoni M. Alcover.

Aplech de rondayes mallorquines d'en Jordi des Recó. Tom VI, segona edició. Ciutat de Mallorca, Estampa de N'Antoni Rotger, 1923. Planes 46-52.

Text d'Antoni Maria Alcover i Sureda (1862-1932), de domini públic perquè fa més de 80 anys que va morir. Les paraules són les de l'edició de 1923, sense modernitzar.
Transcripció feta de bell nou damunt l'exemplar de la Taylor Institution Library (Bodleian Libraries).

Adaptació al còmic i il·lustracions generades amb intel·ligència artificial.
Edició de Guillem Cantallops Ramis, 2026. Llicència CC BY-NC-SA 4.0 per a tot el que no és text d'Alcover.
Versió 10 · 2026-11-22

